

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра романських мов та зарубіжної літератури**

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ЛАТИНСЬКА МОВА І МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань 22 Охорона здоров'я
Спеціальність 227 Терапія та реабілітація
Спеціалізація 227.01 Фізична терапія
Освітня програма Фізична терапія, ерготерапія
Статус дисципліни обов'язкова
Мова навчання українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Латинська мова і медична термінологія» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 22 – Охорона здоров'я, спеціальності: 227 Терапія та реабілітація; спеціалізація: 227.01 Фізична терапія, освітньої програми Фізична терапія, ерготерапія.

Розробник: ст.викл Дацьо О.Г. , ст.викл. Яцьків О.М.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *романських мов та зарубіжної літератури*

протокол № 10 від « 28 » червня_ 2024 р.

Завідувачка кафедри Діана СМУЖАНИЦЯ

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-технічного факультету

протокол № _12_ від «_27_» _червня_ 2024 р.

Голова науково-методичної комісії: Фелікс ФІЛАК

© Дацьо О.Г. ,Яцьків О.М., 2024р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом
	<i>Денна форма навчання</i>
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90	1
Кількість модулів – 2	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання:	1-й
	Лекції:
	-
аудиторних – 2	
самостійної роботи студента – 3	

	Лабораторні
	-
Вид підсумкового контролю: залік	Практичні
	36
	Самостійна робота:
Форма підсумкового контролю: усна	54

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» є засвоєння нормативної граматики латинської мови і базової лексики, яка необхідна для роботи за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія». Кінцевою метою є грамотне використання греко-латинських анатомо-гістологічних та клінічних термінів в практичній діяльності фахівця.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей :

- загальні (ЗК):

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції

СК. 3. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 4. Здатність враховувати медичні, психологопедагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 6. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати (додаток 3)

- Загальні компетентності (Професійний стандарт «Асистент фізичного терапевта»): 3.03 Здатність до професійної комунікації.

3.05 Здатність спілкуватися іноземною мовою усно та письмово.

- Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій):

A1 Здатність застосовувати у професійній діяльності законодавчі, нормативно-правові акти України, міжнародні та інші документи, що стосуються організації надання послуг з фізичної терапії. A2 Здатність вести записи та відповідну документацію з фізичної терапії.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно до освітньої програми «Фізична терапія, ерготерапія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).	ПРН 2

Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.	ПРН 4
--	-------

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти читати, перекладати, аналізувати адаптовані медичні тексти, писані латинською мовою.	ПРН 2
Виконувати граматичний аналіз термінів, лексико-граматичні вправи із засвоєнням медичної термінології.	ПРН 2
Здатність застосовувати знання для розуміння міждисциплінарних зв'язків між фундаментальними науками (анатомія, гістологія, біологія, загальна хімія).	ПРН 4
Вміти аналізувати найменування лікарських препаратів та розуміти значення компонентів слова.	ПРН 2
Вміти виділити в назвах лікарських препаратів частотні відрізки і визначати їх інформативність.	ПРН 2
Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях	ПРН 4
Здатність шляхом самостійного навчання набувати знання з латинської медичної термінології, необхідні для продовження професійного розвитку	ПРН 2 ПРН 4

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- залік
- письмові тести та усне опитування
- письмові контрольні завдання

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: перевірка виконання письмових, усних завдань для самостійної роботи, індивідуальне опитування термінології.

Форма модульного контролю: у формі письмової контрольної роботи.

Форма підсумкового семестрового контролю: у формі заліку з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								бота	Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		-	50	100
7	7	7	7	7	7	8				

T1, T2 ... теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		50	100
6	6	6	6	6	6	7	7			

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття				
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	8	50	8	50
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні				
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	8	100	8	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

При визначенні оцінки за заліковий модуль враховуються результати поточного контролю під час практичних занять, за самостійні та контрольні роботи, які відбулися в

процесі вивчення модулю. Підсумкова кількість балів за змістовий модуль виставляється як сума балів результуюча за усіма поточними формами контролю, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни (з урахуванням поточних оцінок та оцінки за письмову контрольну роботу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка успішності студента з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» є рейтинговою і виставляється за 100-бальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних модулів і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Студенти, які з навчальної дисципліни за результатами усіх модульних контролів за семестр набрали від 35 до 59 балів, зобов'язані складати залік. Підсумковий контроль у формі заліку можуть також складати студенти, які бажають покращити позитивну семестрову оцінку, отриману за результатами модульних контролів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Зміст навчальної дисципліни Модуль

1

Тема 1. Вступ. Алфавіт. Фонетика. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Довгота і короткість. Наголос.

Тема 2 . Поняття «науковий термін». Структура анатомічних термінів. Граматичні категорії іменника, характеристика відмін, словникова форма іменників, визначення основи іменника, називний і родовий відмінок, їх роль у побудові термінів. Неузгоджене означення, способи перекладу.

Тема 3. Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Родові закінчення, визначення основи. Морфологічна і синтаксична структура дво- і кількаслівного анатомічного терміну з різними типами означень.

Тема 4. Іменники I відміни. Лексика. Вирази. Греко-латинські еквіваленти. Найбільш вживані прийменники з Acc і Abl.

Тема 5. Іменники II відміни, чоловічий, середній рід. Лексика: сталі вирази, суфікси. Греко-латинські еквіваленти.

Тема 6. Дієслово. Граматичні категорії дієслова. Основні форми дієслова. Наказовий спосіб Вираження заперечення.

Тема 7. Утворення Praesens indicativi activi et passivi. Головні та другорядні члени речення. Порядок слів у простому поширеному реченні. **Тема 8.** Дієприкметники минулого часу пасивної форми

Тема 9. Модульна контрольна робота

Модуль 2.

Тема 1. Іменники III відміни. Поділ на типи відмінювань. Іменники приголосного типу.

Тема 2. Іменники голосного типу відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни та іменників запозичених із грецької мови.

Тема 3. Іменники мішаного типу відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни та іменників запозичених із грецької мови.

Тема 4. Прикметники III-ї відміни. Грецькі дублети прикметників III відміни. Дієприкметник теперішнього часу активного стану в медичній термінології.

Тема 5. Ступені порівняння прикметників. Суплетивні та неповні ступені порівняння прикметників. Сполучники.

Тема 6. Загальна характеристика числівників кількісних і порядкових. Латиногрецькі префікси числівники.

Тема 7. Система латинського займенника. Займенники: вказівні, відносний, питальні, неозначені, заперечні.

Тема 8. IV та V відміни іменника. **Тема**

9. Модульна контрольна робота.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
Лекції		лабораторні	практичні	семінарські	індивідуальна робота	самостійна робота
I-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Вступ. Алфавіт. Фонетика.	5			2		3

Класифікація голосних і приголосних.						
Дифтонги. Довгота і короткість. Наголос.						

Тема 2. Поняття «науковий термін». Структура анатомічних термінів. Граматичні категорії іменника, характеристика відмін, словникова форма іменників, визначення основи іменника, називний і родовий відмінок, їх роль у побудові термінів. Неузгоджене означення, способи перекладу.	5			2		3
Тема 3. Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Родові закінчення, визначення основи. Морфологічна і синтаксична структура дво- і кількаслівного анатомічного терміну з різними типами означень.	5			2		3
Тема 4. Іменники I відміни. Лексика. Вирази. Греко-латинські еквіваленти. Найбільш вживані прийменники з Acc і Abl.	5			2		3
Тема 5. Іменники II відміни, чоловічий, середній рід. Лексика: сталі вирази, суфікси. Греко-латинські еквіваленти.	5			2		3
Тема 6. Дієслово. Граматичні категорії дієслова. Основні форми дієслова. Наказовий спосіб Вираження заперечення.	5			2		3
Тема 7. Утворення Praesens indicativi activi et passivi. Головні та другорядні члени речення. Порядок слів у простому поширеному реченні.	5			2		3
Тема 8. Дієприкметники минулого часу пасивної форми	5			2		3
Тема 9. Модульна контрольна робота	5			2		3
Разом за модуль	45			18		27
Модуль 2						
Тема 1. Поділ на типи відмінювань. Іменники III відміни приголосного типу.	5			2		3
Тема 2. Іменники III відміни голосного типу, відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни та іменників запозичених із грецької мови.	5			2		3

Тема 3. Іменники III відміни мішаного типу відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни та іменників запозичених із грецької мови.	5			2		3
Тема 4. Прикметники III-ї відміни. Грецькі дублети прикметників III відміни. Дієприкметник теперішнього часу активного стану в медичній термінології.	5			2		3
Тема 5. Ступені порівняння прикметників. Суплетивні та неповні ступені порівняння прикметників. Сполучники.	5			2		3
Тема 6. Загальна характеристика числівників кількісних і порядкових. Латино-грецькі префікси числівники	5			2		3
Тема 7. Система латинського займенника. Займенники: вказівні, відносний, питальні, неозначені, заперечні.	5			2		3
Тема 8. IV та V відміни іменника.	5			2		3
Тема 9. Модульна контрольна робота.	5			2		3
Разом за модуль	45			18		27
Разом за семестр	90			36		54

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна	заочна
1	Вступ. Алфавіт. Фонетика. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Довгота і короткість. Наголос.	2	
2	Поняття «науковий термін». Структура анатомічних термінів. Граматичні категорії іменника, характеристика відмін, словникова форма іменників, визначення основи іменника, називний і родовий відмінок, їх роль у побудові термінів. Неузгоджене означення, способи перекладу.	2	

3	Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Родові закінчення, визначення основи. Морфологічна і синтаксична структура дво- і кількаслівного анатомічного терміну з різними типами означень.	2	
4	Іменники I відміни. Лексика. Вирази. Греко-латинські еквіваленти. Найбільш вживані прийменники з Acc і Abl.	2	
5	Іменники II відміни, чоловічий, середній рід. Лексика: сталі вирази, суфікси. Греко-латинські еквіваленти.	2	
6	Дієслово. Граматичні категорії дієслова. Основні форми дієслова. Наказовий спосіб Вираження заперечення.	2	
7	Утворення Praesens indicativi activi et passivi. Головні та другорядні члени речення. Порядок слів у простому поширеному реченні.	2	
8	Дієприкметники минулого часу пасивної форми	2	
9	Модульна контрольна робота	2	
10	Поділ на типи відмінювань. Іменники III відміни приголосного типу.	2	
11	Іменники III відміни голосного типу, відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни та іменників запозичених із грецької мови.	2	
12	Іменники III відміни мішаного типу відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни та іменників запозичених із грецької мови	2	
13	Прикметники III-ї відміни. Грецькі дублети прикметників III відміни. Дієприкметник теперішнього часу активного стану в медичній термінології.		
14	Ступені порівняння прикметників. Суплетивні та неповні ступені порівняння прикметників. Сполучники.	2	
15	Загальна характеристика числівників кількісних і порядкових. Латино-грецькі префікси числівники	2	
16	Система латинського займенника. Займенники: вказівні, відносний, питальні, неозначені, заперечні.	2	
17	IV та V відміни іменника.	2	
18	Модульна контрольна робота	2	
Разом		36	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Довгі та короткі суфікси.	3	
2	Винятки іменників I-ї відміни. Суфікси іменників I відміни.	3	
3.	Грецизми I-ої відміни.	3	
4	Найбільш вживані прийменники з Acc. і Abl.	3	
5	Дієслово sum, fui, esse в усіх особах. Крилаті латинські вислови.	3	
5	Іменники II відміни. Сигматичне та асигматичне утворення номінатива	3	
6	Грецькі дублети іменників II відміни.	3	
7	Суфікси прикметників I-II відміни. Грецькі дублети прикметників I-II відміни.	3	
8	Прийменник, префікс. Текст	3	
9.	Дієприкметники минулого часу пасивного стану. Клінічні та фармацевтичні терміни.	3	
10	Ступені порівняння прикметників. Вживання відмінків при ступенях порівняння. Суплетивні ступені порівняння прислівників. Текст.	3	
11	Числівники. Кількісні числівники, їх відмінювання і узгодження з іменниками. Вправи.	3	
12	Особливості відмінювання іменника vas, vasis n та іменників грецького походження на -ma	3	
13	Особливості відмінювання іменників на -sis.	3	
14	Прикметники III -ї відміни в медичній номенклатурі	3	
15	Наказовий спосіб теперішнього часу активного стану.	3	
15	Вживання ступенів порівняння в медичній номенклатурі.	3	
16	Вживання прислівників у рецептурі.	3	
17	Основні рецептурні скорочення.	2	

18	Gaudeamus.	2	
Разом		54	

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Інтернет платформа Moodle

Інтернет платформа Google Meet

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Закалюжний М.М., Паласюк Г.Б. Латинська мова і основи медичної термінології. Тернопіль : Укрмедкнига, 2004. – 224 с.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л.Д. Латинська мова. К.: Вища школа, 1993. – 248 с.
3. Краковецька Г.О., Бобирьов В.М., Беляєва О.М. Латинська мова. Рецептурса. Клінічна термінологія К.: Здоров'я, 1999. – 360 с.
4. Латинська мова та основи фармацевтичної термінології / Л. Ю.Смольська, В.Г. Синиця, Дз.Коваль-Гнатів та ін.; за ред. Л.Ю. Смольської. – К.: ВСВ «Медицина», 2016. – 352 с.
5. Латинська мова: Навч. Посібник / А.Г. Ступінська., С.Я. Шарипкін., М.Й. Врублевська та ін.; за ред. А. Г. Ступінської. – К.: Вища школа, 1993 – 255 с.
6. Фармакологія. Підручник для студентів медичних факультетів / Чекман І.С., Горчакова Н.О., Казак Л.І. та ін. / Видання 3-тє – Вінниця: Нова Книга, 2016. – 783 с.

Допоміжна література

1. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова. Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 440 с.
2. Клінічна фармація : підручник / І. А. Зупанець, В. П. Черних, І. Г. Купновицька [та ін.] ; за ред.: В. П. Черних, І. А. Зупанця, І. Г. Купновицької ; Національний фармацевтичний університет. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2013. – 910 с

3. Правила виписування рецептів. Витяг із наказу МОЗ України № 360 від 19.07.2005. – с. 22 – 32.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. latinforeyou.webs.com/medicalterminology.htm. Medical terminology - Latin for you.

Додаток 2

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)